

[Original 1]: Hva har skjedd med dialekten din

[English 1]: What happened to your dialect?

[Original 2]: Har du lagt om

[English 2]: Have You Relayed

[Original 3]: Hvorfor snakker du så fint

[English 3]: Why are you talking so nice?

[Original 4]: Hvor kommer du egentlig fra

[English 4]: Where do you really come from?

[Original 5]: Hvis sånne kommentarer høres kjent ut, er det fordi du er en av oss

[English 5]: If such comments sound familiar, it's because you're one of us.

[Original 6]: Knotene

[English 6]: Knotene

[Original 7]: De svikeyfulle som har vant ryggen til sin egen dialekt og som vandrer gjennom livet som hverken ful eller fisk

[English 7]: The traitors who have used their backs to their own dialect and who walk through life as neither ugly nor fish

[Original 8]: Hør bare på hvordan forfatter Ognar Hovland beskriver knotene i "Koseri er guds straff"

[English 8]: Just listen to how author Ognar Hovland describes the knuts in "Koseri is God's Punishment"

[Original 9]: Han skriver at de har ofte komiske, umoderne bukser på seg, latterleger rute til skjorter og strikker jakker

[English 9]: He writes that they often have comical, immature pants on, laughter routes to shirts and knitted jackets

[Original 10]: De går sjelden ut, helst bare på supermarkedet, der de kan ta varene med seg og slippe seg noe bortsett fra takk, når det er for at de vekseler pengene, forteller han

[English 10]: They rarely go out, preferably just in the supermarket, where they can take the goods with them and get away something except thanks, when it's because they exchange the money, he says

[Original 11]: De lengter tilbake til barndommen da de framleis snakker dialekt

[English 11]: They're going back to childhood as they're still talking dialects.

[Original 12]: Og på gravstøttene får de en siste hilsen av typen "Herlig er en knoter

[English 12]: And on the graveholds they get a last greeting of the kind "Frequently is a queer

[Original 13]: Han knoter hele sitt liv

[English 13]: He's cutting his whole life.

[Original 14]: Nå knoter han ikke lenger"

[English 14]: Now he doesn't tickle anymore."

[Original 15]: Det er hård rabud

[English 15]: It's a tough rascal.

[Original 16]: Men er knoternes liv virkelig så håpløst

[English 16]: But the life of the knuckles is really so hopeless

[Original 17]: Er det ikke noen fordeler ved knotting

[English 17]: Is there no benefit to knotting

[Original 18]: Og hvorfor vekker knotting så mye følelser

[English 18]: And why rosy whiting so much emotion

[Original 19]: UiB Popvitten produseres av Universitetet i Bergen, og jeg heter Toril Sommerfeldt Ervik

[English 19]: UiB Popvitten is produced by the University of Bergen, and I am Toril Sommerfeldt Ervik

[Original 20]: Denne episoden er vi gitt til Knot, og jeg har med meg språkprofessor Agnete Nesse for å kaste lys over fenomenet

[English 20]: This episode is given to Knot, and I have with me language professor Agnete Nesse to shed light on the phenomenon

[Original 21]: Velkommen, Agnete

[English 21]: Welcome, Agnete

[Original 22]: Tusen takk

[English 22]: Thank you very much.

[Original 23]: Vi må begynne på begynnelsen

[English 23]: We must start at the beginning

[Original 24]: Hva betyr det å knote egentlig

[English 24]: What does it mean to actually work out?

[Original 25]: Hva betyr det ordet

[English 25]: What does that mean?

[Original 26]: Uprindelig har det jo betydt å pynte noe, og da var det knyttet til trekjæring

[English 26]: It has meant to decorate something, and then it was connected to the tree-making process.

[Original 27]: Men så har det blitt overført til språk, og der betyr det at man pynter kanskje på språket sitt, snakker på en måte som ikke var sånn som folk hadde forventet

[English 27]: But then it's been transferred to language, and that means that you might be decorating your language, talking in a way that wasn't the way people had expected.

[Original 28]: Og så har det fått en annen betydning igjen, der det ikke primært reiser om språk, men at man gjør ting vanskelig

[English 28]: And then it's got another meaning again, where it doesn't primarily travel about language, but that you make things difficult.

[Original 29]: Du knoter med noe sånt

[English 29]: You're talking about something like that.

[Original 30]: Så det er jo en slags, det er jo mye akkurat at det er pynt og rot, men at det er noe som er litt urent, kanskje

[English 30]: So it's kind of, it's a lot of just that it's neat and messy, but that there's something that's a little dirty, maybe

[Original 31]: Så det ligger i buen der

[English 31]: So it's in the arc right there.

[Original 32]: Og nå begynte man å bruke dette her om dialekta

[English 32]: And now you started using this right here about the dialect.

[Original 33]: Vi har faktisk et sånt ordsamling fra 1600-tallet, og der står det at å knote er hvis en norsk snakker dansk

[English 33]: We actually have such a vocabulary from the 1600s, and there it says that knotting is if a Norwegian speaks Danish

[Original 34]: Dansk var jo overklassespråket den gangen, så det har blitt tolket i hvert fall som at her er det en som prøver å gjøre seg noe annet enn det vedkommende egentlig er

[English 34]: Danish was the upper class language that time, so it's been interpreted at least as that there's someone here who's trying to do something different than what he really is.

[Original 35]: Noe litt sånn forfinet

[English 35]: Something like that refined

[Original 36]: Ja, det ligger noe i det, og i hvert fall ser man de forskjellige ordbøkene opp igjennom at det her med forfinet er et ord som brukes

[English 36]: Yeah, there's something in it, and at least you see the different dictionaries through that this is a word that's used.

[Original 37]: Noen vil kanskje gå så langt at de bruker affektert, men det ønsker man jo ikke å være

[English 37]: Some people might go so far that they use defective, but you don't want to be

[Original 38]: Nei, det gjør man jo ikke

[English 38]: No, you don't.

[Original 39]: Særlig, og det ønsker jeg i hvert fall ikke de som har kjent deg fra at du var barn

[English 39]: Especially, and at least I don't want those who have known you from being a child.

[Original 40]: De vil ikke at du skal forandre deg

[English 40]: They don't want you to change

[Original 41]: Det ligger noe i det også

[English 41]: There's something in that too.

[Original 42]: Men når sluttet det å handle om å prøve å snakke dansk

[English 42]: But when it stopped being about trying to talk Danish

[Original 43]: Nå blir det andre ting

[English 43]: Now there's going to be other things.

[Original 44]: Ja, når vi kommer ut på 1900 utover så er jo ikke dansk lenger et fenomen i Norge på den måten, og da blir det bymål særlig, hvis folk kommer fra bygget ned og begynner å prøve seg frem på bymål, og så er det som kanskje har vært allermest sett ned på det hvis de prøver å snakke bokmål

[English 44]: Yes, when we get out on 1900 beyond, Danish is no longer a phenomenon in Norway that way, and then it becomes a city destination in particular, if people come from built down and start trying out on urban targets, and then it's perhaps the most looked down on it if they're trying to talk book destination.

[Original 45]: Når de ikke egentlig snakker

[English 45]: When they don't really talk

[Original 46]: Når de ikke egentlig snakker, ja

[English 46]: When they don't really talk, yeah

[Original 47]: Så utgangspunktet er jo da at knotere ikke snakker sin opprinnelige dialekt sånn som den skal være

[English 47]: So the starting point is that these guys don't talk their original dialect like they're supposed to be.

[Original 48]: Men endrer alle knotere på dialekten sin på samme måte, eller finnes det flere måter å knote på

[English 48]: But all of them change their dialect in the same way, or there are several ways of knotting.

[Original 49]: Åh, det finnes sikkert like mange måter å knote på, så det finnes folk som knoter

[English 49]: Oh, there's probably as many ways to flip, so there's people sitting there.

[Original 50]: Men den kan skille mellom det her, det horizontale og det vertikale kanskje, at på den ene siden så har du det horizontale der en skifter eller blander inn elementer, for det er jo det de snakker om, fra en annen dialekt

[English 50]: But it can distinguish it here, the horizontal and the vertical maybe, that on one side you have the horizontal where one shifts or blends elements, because that's what they're talking about, from another dialect.

[Original 51]: Så det er på en måte flattet, du går ikke opp eller ned i det sociale, men så har du, og det var det vi sa i stemen, at hvis man går til en annen norsk dialekt, så kommer fra bygget ned og flytter til byen for eksempel

[English 51]: So it's kind of the flat, you don't go up or down in the social, but then you have, and that's what we said in the stem, that if you go to another Norwegian dialect, then comes from the building down and moves to the city, for example.

[Original 52]: Men hvis en går fra en dialekt til et mer sånn skriftnærtallemål, sånn som jo var ganske relevant for mange hvis du går tilbake til 1950-tallet eller noe sånt, så vil du si at det er vertikalt, at det går oppover

[English 52]: But if one goes from one dialect to another like that, like it was pretty relevant to many people if you go back to the 1950s or something like that, you'd say it's vertical, it's going up.

[Original 53]: At du snakker penere da

[English 53]: That you talk nicer then

[Original 54]: Ja, og nå er det jo sånn at vi, så jeg får jo litt begreppsproblematikk her, for ikke bruker vi ordet "knot", det er jo ikke et fag ord, det er et sånn folkelig begrep, og ikke bruker vi finere eller penere om språk, vi prøver å beskrive det på andre måter, men du må jo få lov

[English 54]: Yeah, and now it's like we, so I get some conceptual problem here, because we don't use the word "knot," it's not a professional word, it's such a popular concept, and we don't use nicer or nicer about language, we're trying to describe it in other ways, but you have to get permission.

[Original 55]: Ja, så bare folket men kaller meg det, men åpenbart opererer ikke forskere med fint og stykt språk

[English 55]: Yes, so just the people, but call me that, but obviously, scientists don't operate in fine and plunging language.

[Original 56]: Nei, det gjør vi ikke, men at folk som, og så er det også det at folk som sier at åh ikke snakke så pent, så mener de jo egentlig stykt, altså veldig mange som sier at åh det er en pen bergensk for eksempel, så mener de jo egentlig ofte at det er en stygg måte å snakke på, så her er det jo veldig interessante, altså innhålet i disse ordene er kanskje ikke akkurat det som står i ordboken

[English 56]: No, we don't, but people like, and so it's also that people who say that oh don't talk so well, they really mean stuff, so very many people who say that oh that's a pretty bergenic for example, they really often mean that it's an ugly way to talk, so here's what's really interesting, so the content of these words might not be exactly what's in the dictionary.

[Original 57]: Ja, ikke sant, hvis man kommer fra et lite sted, flytter til byen, kommer tilbake igjen, og så blir man beskyldt for å snakke pent igjen da, så er det jo alt annet en pent de syns det høres ut som

[English 57]: Yeah, right, if you come from a small place, move to town, come back again, and then you're accused of talking nice again, then it's everything else a nice they seem like

[Original 58]: Men er knotting bare det å bytte ut ord, eller handler det også om tonefall

[English 58]: But knotting is just replacing words, or it's also about tonefalls.

[Original 59]: Altså de som skriver om det her, de nevner ofte ikke ord, at det som legges mest vekt på det er tonefallet, og så kanskje bøyning av ord, og så bøyning, for eksempel etter med at det ikke vi har aendelser i Bergen, sånn at hvis folk som kommer fra et annet sted, flytter de til Bergen og bor der en stund, og så begynner de å si gaten og boken

[English 59]: So those who write about it here, they often don't mention words, that what's put most emphasis on it is the tone drop, and then maybe bending words, and then bending, for example, after that it doesn't have endings in Bergen, so that if people who come from somewhere else, they move to Bergen and live there for a while, and then they start to say the street and the book

[Original 60]: Ja, eller gato, eller et eller annet sånt, så kan det bli sett negativt på, og det med tonefallet, det har blitt tolket som at dette i stor grad ofte er forholdet mellom øst og vest i Norge, fordi at tonefallet er så veldig forskjellig på vestlandet og på østlandet, sånn at hvis du er vestlanding og flytter til Oslo, og så begynner tonefallet ditt å tilpasse seg det østlandske, så vil mange legge merke til det

[English 60]: Yes, or street, or something like that, it can be viewed negatively, and that with the pitch, it has been interpreted as that this very often is the relationship between east and west in Norway, because the pitch is so very different in the west and east, so that if you're Westlanding and moving to Oslo, and then your pitch starts to adapt to the east, so many will notice it.

[Original 61]: Når vi begynte programmet i dag, så sa du "har du lagt om

[English 61]: When we started the program today, you said, "Have you changed?

[Original 62]: ", og det kunne jo man sagt at det er jo ikke vestlandsk tonefall, da skal du si "lagt om", det er den der opp- eller ned-på slutten, men så er det jo det at ting endrer seg, og det sprer seg, og det er ikke lenger grunnlag for å si at det ikke er vestlandsk, for det blir så mange som er vestlandinger som snakker sånn, og da må vi omdefinere

[English 62]: "and you could say that it's not Western tonefall, then you should say "worshipd about," that's the one up- or down- at the end, but then it's that things change, and it spreads, and there's no longer the reason to say that it's not Western, because there's so many that's Western landings that talk like that, and then we have to redefine

[Original 63]: Men som sagt, folk er nok var overfor nye melodier i språket, men så er det jo ord, og selvfølgelig vil jeg legge merke til ord, det er jo noen sånn ikoniske ord, som "båst og søppel" og en del sånne ting, så mange som er lett å legge merke til

[English 63]: But as I said, people are probably in front of new melodies in the language, but then there are words, and of course I want to notice words, there are some such iconic words, like "boot and trash" and some such things, as many as are easy to notice.

[Original 64]: Det er jo sånn at hvis man spør en knota hvordan knottingen der blir oppfattet, så tror jeg de fleste vil si at de ofte opplever at det provocerer, og jeg kan gi et eksempel på en veldig kjent norsk knota

[English 64]: It's like if you ask a knot how the knotting is perceived, I think most people will say that they often experience provocation, and I can give an example of a very famous Norwegian knot.

[Original 65]: Tidligere fotballspillere og fotballtrennere, Frode Grådås, han er jo egentlig fra Hornindal, men han ble verdenskjent, nei ikke verdenskjent kanskje, men norskjent, for sin knotting etter han flyttet Østover, og så ille ble det at hans egenmor fortalte at hun skrudde av TV'en når han var på for å slippe skammen, bare fordi han altså da knotet

[English 65]: Former football players and football runners, Frode Grådås, he's really from Hornindal, but he became world-renowned, not world-renowned perhaps, but now known, for his knuckle after he moved eastward, and then bad it became that his eigenma told that she turned off the TV when he was on to get rid of the shame, just because he was then knuckled

[Original 66]: Hvorfor reagerer enkelte så utrolig sterk på knotting

[English 66]: Why do some react so incredibly strongly to knuckles

[Original 67]: Jeg tror her er det noe om at språket er et symptom på noe annet

[English 67]: I think there's something here that the language is a symptom of something else.

[Original 68]: At det kanskje ikke nødvendigvis er språket i seg selv, men språket blir et symptom på hvor du hører hjemme

[English 68]: That it may not necessarily be the language itself, but the language becomes a symptom of where you belong

[Original 69]: Hvis du er fra et sted, og du ønsker at egentlig dine barn skal være fra det stedet og høre hjemme til denne tilhørigheten, så er det jo ikke så rart kanskje at man reagerer med skam, engstelse, provokasjon, at du synes det er ubehagelig når de beveger seg bort i et språklisett

[English 69]: If you're from a place, and you really want your children to be from that place and belong to this belonging, then it's not so strange maybe that you react with shame, anxiety, provocation, that you think it's uncomfortable when they move away in a language literature.

[Original 70]: Språket er så tett, det er morsmålet, det er der

[English 70]: The language is so close, it's the mother tongue, it's there.

[Original 71]: Vi har i hvert fall en idé i Norge om at identiteten er veldig sterk knyttet til den dialekten du hadde når du vokste opp, og da blir det veldig sterk for noen som ser denne moren når noen begynner å forandre

[English 71]: At least we have an idea in Norway that identity is very strongly linked to the dialect you had when you grew up, and then it becomes very strong for someone who sees this mother when someone starts changing

[Original 72]: Det kan være den positive måten å si at vi ønsker å holde fast ved det, vi ønsker at ikke alt skal gå i oppløsning

[English 72]: It could be the positive way to say that we want to stick to it, we want not everything to go into solution.

[Original 73]: Du må snakke sånn som du alltid har gjort, for ellers holder ikke verden sammen

[English 73]: You have to talk the way you've always done, because otherwise the world doesn't keep together.

[Original 74]: Den negative måten kan være å si at det her er en slags kontrollmekanisme

[English 74]: The negative way could be to say that this is some kind of control mechanism.

[Original 75]: Du ønsker å kontrollere, så hvis du beskyller noen for å knote, så prøver du å kontrollere de, og si at du skal ikke oppføre deg sånn som du gjør nå

[English 75]: You want to check, so if you blame someone to knot, you try to check them, and say you shouldn't behave the way you do now.

[Original 76]: Du skal tilbake igjen

[English 76]: You're going back.

[Original 77]: Og det er jo sosial kontroll

[English 77]: And that's social control.

[Original 78]: Ja, i verste fall, selv om den er ganske mild og harmløs kanskje, men det er noe ofte sånn som man ertar litt med

[English 78]: Yeah, at worst, even though it's kind of mild and harmless maybe, but it's something that's often the way you get a little bit over it.

[Original 79]: Ikke er det like mye i det som at man ertar de som knoter

[English 79]: It's not as much in it as you're taking the ones that's scratching.

[Original 80]: Ja, for det er noe det er lett å erte folk for da

[English 80]: Yeah, because there's something it's easy to treat people for then.

[Original 81]: Men jeg lurer på, unge i dag, er de like opptatt av dialekt som sånn identitetsmarkør

[English 81]: But I wonder, young people today, they're just as busy with dialects as such an identity cursor.

[Original 82]: Det er jo ikke så lett å svare på det egentlig

[English 82]: It's not that easy to actually answer it.

[Original 83]: Men i det der selv, knotbegrepet, så er det ting som tyder på at mange unge ikke kjenner ordet som et språkbegrep

[English 83]: But in that thing itself, the knot concept, there are things that indicate that many young people don't know the word as a language concept.

[Original 84]: Nei, de skjønner ikke hva vi mener i gang når vi snakker om noe

[English 84]: No, they don't understand what we mean when we talk about something.

[Original 85]: Nei, men de kan jo forstå dialektblanding, og de kan forstå at folk skifter språk med det kan være

[English 85]: No, but they can understand dialectic mix, and they can understand that people change language with it can be

[Original 86]: At identitet og språk er i større grad et knytte til kanskje ordforråd, som ikke nødvendigvis har med dialekt å gjøre, men til det engelske, til låner fra andre språk, slang, men det er nok helt sikkert også ganske mange ungdom rundt omkring som er dialektbeviste

[English 86]: That identity and language are to a greater extent a link to perhaps vocabulary, which does not necessarily relate to dialects, but to English, to loans from other languages, slang, but there's probably also quite a lot of young people around who are dialects.

[Original 87]: Sånn at jeg tror ikke vi skal si at alle ungdomme bryr seg ikke

[English 87]: So that I don't think we should say that all young people don't care

[Original 88]: Men de er litt mindre opptatt av det

[English 88]: But they're a little less concerned about it.

[Original 89]: Det kan jo se sånn ut i hvert fall, ja

[English 89]: Well, it looks like that at least, yeah.

[Original 90]: Men du namnte engelsk, for unge bruker jo veldig mye engelske ord og uttrykk når de snakker

[English 90]: But you named English, because young people use a lot of English words and expressions when they talk.

[Original 91]: Men er det ikke egentlig ikke noe noe

[English 91]: But there isn't really anything.

[Original 92]: Jo, en kan jo si det, det er det

[English 92]: Well, you could say that, that's it.

[Original 93]: Men så bruker vi ikke det ordet, for det ordet er så veldig tett knyttet opp mot norske dialekter og den rene norske dialektene, og når de da ikke er renlenger, så er det knot

[English 93]: But then we don't use that word, because that word is so closely connected to Norwegian dialects and the pure Norwegian dialects, and then when they're not ren longer, it's knuckle.

[Original 94]: Og når du tar et annet språk i bruk, så ser det ut til at det ikke blir brukt på samme måte

[English 94]: And when you're using another language, it looks like it's not going to be used the same way.

[Original 95]: Vekker ikke samme følelser når heller nødvendigvis

[English 95]: Does not wake up the same feeling when also necessarily

[Original 96]: Brukende engelsk vekker jo følelser hos en del, men det har kanskje særlig vært det å gå helt over til engelsk

[English 96]: Using English is a source of emotion for some people, but it may have been a special thing to go all the way to English.

[Original 97]: Alle de engelske lånerune som ikke bare ungdommen, men også gamle folk

[English 97]: All the English loan runs like not only the youth, but also the old people.

[Original 98]: Jeg tror ikke vi skal bare arrestere de

[English 98]: I don't think we should just arrest them.

[Original 99]: Men det er jo et fenomen av det samme, for engelsken er jo vår tids dansk

[English 99]: But it's a phenomenon of the same thing, because the English is today's Danish

[Original 100]: Det er jo det absolutte prestigiespåret, og det er jo i min branche, det er det spåret du må skrive søknader på, du må skrive forskningsartikler på

[English 100]: It's the absolute merit check, and it's in my business, it's the joke you have to write applications on, you have to write research articles on

[Original 101]: Så det har jo en nesten helt uforståelig høy status

[English 101]: So it has an almost incomprehensible high status.

[Original 102]: Så det er egentlig den nye versjonen av knotting

[English 102]: So that's really the new version of the knotting.

[Original 103]: Det er vel sagt det

[English 103]: I guess that's what I'm saying.

[Original 104]: Men du har sammenlignet de følelsene vi har knyttet til dialekt med følelsene til noe anteveldig ur-norsk, nemlig bunader

[English 104]: But you have compared the feelings that we have associated with dialect with the feelings of some ant-Norwegian, namely, bows

[Original 105]: Det syns jeg er en litt gøy sammenligning

[English 105]: I think I'm a little fun comparison.

[Original 106]: Hva er koblingen her

[English 106]: What's the connection here

[Original 107]: Først så kan jeg bare si det historisk, så jeg snakket om noen sånne or-samlinger som kom, og da samlet man i norske ord, da tenkte man ikke på hvilken dialekt ordene var fra, det var norske ord i motsetning til danske

[English 107]: First, I can just say it historically, so I talked about some such or-gatherings that came, and then one gathered in Norwegian words, when one didn't think about which dialect the words were from, there were Norwegian words as opposed to Danish

[Original 108]: Og når folk i byene på 1900-tallet, eller rundt 1900-tallet, begynte å bruke bunad, de hadde jo vært brukt på bygdene, men i byene var det her nytt, så snakket man ikke om at det var en bunad fra et spesielt sted, men det var en norsk folkedrakt

[English 108]: And when people in the cities of the 20th century, or around the 20th century, started using the bow, they had been used on the villages, but in the cities it was new, you didn't talk about that there was a bow from a special place, but there was a Norwegian folk suit.

[Original 109]: Ja, sånn at man reelt norsk

[English 109]: Yes, so that one really Norwegian

[Original 110]: Ja, sånn at på Helgeland kunne de godt bruke hadangerbunad, for det var hadangerbunad som var på en måte den norske folkedrakten

[English 110]: Yes, so that in Helgeland they could well use the Hadanger bow, because it was the Hadanger bow that was in a way the Norwegian folk costume

[Original 111]: Ja

[English 111]: Yes

[Original 112]: Og så skjer det jo en endring på begge felt

[English 112]: And then there's a change in both of these.

[Original 113]: Etter Andre verdenskrig så blir bunadene regionale, og vi blir mer opptatt av at dialektene skal høres i det offentlige rom, sånn at både bunader og dialekter blir noe som du kan markere identitet ved hjelp av

[English 113]: After World War II, the bows become regional, and we become more concerned that the dialects are to be heard in the public space, so that both the bows and the dialects become something that you can mark identity using

[Original 114]: Og mange har sikkert opplevd på 17

[English 114]: And I'm sure many people have experienced 17

[Original 115]: maj at de må forklare seg hvis de har en bunad som ikke passer med dialekten

[English 115]: May they must explain themselves if they have an arc that does not match the dialect

[Original 116]: Hvis de har feil bunad, så må de si ja, men jeg har en oldemor som liksom hadde vært der

[illegible]

[Original 117]: Og på samme måte så er det jo mange sikkert på fest eller i sosial lag som må forklare seg hvis de snakker andreledes enn der de kommer fra

[English 117]: And in the same way, there's a lot of people sure at parties or social teams who have to explain if they talk differently from where they come from.

[Original 118]: Så sier jeg, hvor kommer du fra, ja jeg kommer sånn og sånn, ja men det høres ikke sånn ut

[English 118]: So I say, where do you come from, yeah I come like that, yeah, but it doesn't sound like that

[Original 119]: Forklare

[English 119]: Explain

[Original 120]: Så det er jo forskjell samtidig så det er mye lettere å ta av seg et klesplagg

[English 120]: So that's the difference at the same time, so it's a lot easier to take off a garment.

[Original 121]: Altså språket er jo ikke så lett å forandre faktisk, særlig etter vi er blitt voksne

[English 121]: So the language is not so easy to change actually, especially after we've grown up.

[Original 122]: Men det er liksom du får et forklaringsproblem hvis du har både feil dialekt og feil bunad da egentlig

[English 122]: But it's like you get an explanation problem if you have both the wrong dialect and the wrong bid then really

[Original 123]: Ja det gjør det

[English 123]: Yes, it does.

[Original 124]: Samme liksom følelsesregister som spiller inn der

[English 124]: Same as the emotional record that plays in there.

[Original 125]: Ja

[English 125]: Yes

[Original 126]: Vi snakker jo bergensk begge to Agnette, men vi høres jo ganske forskjellig ut

[English 126]: We're both talking bergenian Agnette, but we sound quite different.

[Original 127]: Hvordan kan man egentlig knote på bergensk når det finnes så mange typer bergensk, så mye som er riktig

[English 127]: How can you really knock on the bergensk when there are so many types of bergensk, as much as is right?

[Original 128]: Ja da er det jo, altså litt hva du mener med å knote på bergensk betyr det at du

[English 128]: Yeah, well, that's a little bit of what you mean by knocking on the bergensk, that means that you

[Original 129]: Knotte vekk fra bergensk

[English 129]: Knot away from bergensk

[Original 130]: Ja, bort fra bergensk, og da er det jo ofte i retning østlansk kanskje, for det er jo nesten at engelsk ser jo østlansken den nye dansken

[English 130]: Yes, away from bergensk, and then it's often in the direction of Eastlan maybe, because it's almost that English sees Eastlansk the new Danish

[Original 131]: Men ellers er det sånn at hvis du tenker det er en dialekt som en ganske stor eske, så er det jo masse inni den, og masse variasjon

[English 131]: But otherwise, if you think it's a dialect like a pretty big box, then there's a lot of stuff inside it, and a lot of variation.

[Original 132]: Men det liker vel noen ting som ikke hører hjemme der

[English 132]: But I guess it likes some things that don't belong there.

[Original 133]: Oppe esken, noen ting

[English 133]: Up the box, some things

[Original 134]: Ja, så jeg tror de fleste kan være med på at du kan snakke bergensk og si både ikke, og ikke, og ikke

[English 134]: Yes, so I think most people can agree that you can speak bergensk and say both not, and not, and not

[Original 135]: Men hvis du kommer og sier at det er bergensk å si inte, eller itte, så vil kanskje de fleste si at nei, det passer ikke inn i esken sant, det hører til en annen eske

[English 135]: But if you come and say that it's mountainous not to say, or eight, maybe most people will say that no, it doesn't fit into the box true, it belongs to another box

[Original 136]: Men så kan du få utskiftninger, og i dag så tror jeg de fleste vil være enige at det kan være bergensk å si både mye og noe

[English 136]: But then you can get replacements, and today I think most people will agree that it can be bergenical to say both much and something.

[Original 137]: Men hvis du går en 150 år tilbake, så er det helt uaktuelt, da var det utenfor esken

[English 137]: But if you go back 150 years, it's completely out of the question, then it was outside the box.

[Original 138]: Begge to

[English 138]: Both

[Original 139]: Begge to, du måtte si enten mye, eller mykke, eller mye gett, og så kunne du si nokke, eller noe gett, eller nogen

[English 139]: Both, you had to say either a lot, or a lot of soft, or a lot of goat, and then you could say something, or something given, or someone.

[Original 140]: Men mye og noe, det var østlanske dialektformer som nesten sånn som itte i dag

[English 140]: But much and something, there were Eastern dialects that almost like that today

[Original 141]: Så ting forandrer seg, men så er det klart at i den forandringsperioden så kan man jo si at være litt i stuss

[English 141]: So things change, but then it's clear that in that change period, you could say that you're a little bit in the smear.

[Original 142]: Så når jeg sa at du sa laum, eller noe sånn, så er det noe som helt klart er på vei inn i dialekten

[English 142]: So when I said that you said laum, or something like that, there's something that's clearly going into the dialect.

[Original 143]: Snart er det ikke knutning lenger

[English 143]: Soon it will no longer be no more connecting

[Original 144]: Nei

[English 144]: None

[Original 145]: Jeg tror kanskje det jeg har med generasjon å gjøre at jeg er eldre enn deg, og å legge merke til en del sånne ting som du ikke gjør

[English 145]: I think maybe what I have to do with generation is that I'm older than you, and to notice some of those things that you don't do.

[Original 146]: Men hvordan å se for seg en slags urbergenser, og hvordan høres en urbergenser ut da

[English 146]: But how to imagine some sort of urbergenser, and how does a urbergenser sound then

[Original 147]: Altså nå tror jo jeg at du ikke mener urbergenseren som sånn, for da må vi tilbake til vikingtiden eller noe sånt

[English 147]: So now I think you don't mean the urbergener like that, because then we have to go back to the Viking Age or something like that.

[Original 148]: Det er ikke den urbergenseren du skal ha, sant

[English 148]: That's not the urbergener you're going to have, right?

[Original 149]: Nei, det blir litt langt

[English 149]: No, it's going to be a little bit long.

[Original 150]: Nei, men du tenker kanskje på de som enda lever, det vil si de som er føddå, hvis vi sier nå de som er født første halvdel av 1900-tallet i hvert fall, sammen med pensionister og noe sånt

[English 150]: No, but you might think about those who are still alive, that is, those who are born, if we say now those who are born the first half of the 1900s at least, along with pensioners and something like that.

[Original 151]: Og da er det jo sånn at de vil nok for det første ikke ha så mange ærer, altså særlig foran ærer

[English 151]: And then they probably don't want that many honours, especially in front of honours.

[Original 152]: Altså hvis du sier ære og klær og militære, så vil de si ære og klær og militære, ja, sant

[English 152]: So if you say honor and clothing and military, they'll say honor and clothing and military, yes, true.

[Original 153]: Min far han, hvis han sa ikke så mye sånne grove ord eller sånt, han syntes noe var gale, så sa han det er ikke noe ærlig, sant

[English 153]: My father he, if he didn't say so much such rough words or things, he thought something was wrong, then he said there's nothing honest, true

[Original 154]: Ikke noe ærlig, nei

[English 154]: Nothing honest, no

[Original 155]: Ikke noe ærlig

[English 155]: Nothing honest

[Original 156]: Ikke noe ærlig, så det har vi begynt å si da, ja

[English 156]: Nothing honest, so we've started to say that.

[Original 157]: Og en annen ting er jo det som kanskje flere tenker over, det er jo denne SCK-et sammenfallet, ja, sånn at det heter Sjø og Sjorte, ja, sant

[English 157]: And another thing is what maybe more people think about, it's this SCK coincident, yeah, so it's called Sea and Sjorte, yeah, true.

[Original 158]: Også hadde du Kino og sånt da, men den sliden, den var der ikke, altså det heter Sjere, sant

[English 158]: And then you had Kino and things like that, but that slide, it wasn't there, it's called Sjere, right?

[Original 159]: Både om fugle og om det du gjør med en kniv, ja

[English 159]: Both about birds and about what you do with a knife, yes

[Original 160]: Så det kan jo man øve seg litt på

[English 160]: So you can practice it a little bit.

[Original 161]: Hvis man vil bli ubergensere

[English 161]: If you want to become unbergenser

[Original 162]: Hvis man vil bli ubergensere, ja

[English 162]: If you want to become unbergensier, yes

[Original 163]: Ja, for det er ikke så mange ærer i Retsle

[English 163]: Yes, for there are not so many honours in justice

[Original 164]: Nei, de er nok kanskje fra 60 oppover

[English 164]: No, they might be from 60 up.

[Original 165]: Ja

[English 165]: Yes

[Original 166]: Ja, noe sånt

[English 166]: Yeah, something like that.

[Original 167]: Men dette gjelder jo selvfølgelig ikke bare bergensdialekten, men nå bruker vi den som eksempel

[English 167]: But this, of course, does not apply only to the mountain dialect, but now we use it as an example.

[Original 168]: Sånn som du sier jo "jeg", og ikke "eg" sier "eg" og "isje"

[English 168]: The way you say "I," and not "eg" says "eg" and "ice."

[Original 169]: Er det fremdeles sånn, altså blir man oppfattet ulik ut fra hvilke varianterdialekten man har

[English 169]: If it's still that way, you're perceived to be different from the variant of the one that you have.

[Original 170]: Ja, det tror jeg nok

[English 170]: Yeah, I think so.

[Original 171]: Når det gjelder akkurat den her "jeg", "eg", så viser jo undersøkelsen, og vi tar opp opptak av folk, at både de som sier "eg" og de som sier "eg", veldig ofte sier "eg"

[English 171]: When it comes to this particular "I," "eg", the study shows, and we're recording people, that both those who say "eg" and those who say "eg", very often say "eg"

[Original 172]: Så det er en sånn kompromissvariant som brukes ofte enn det vi tror, men vi hører jo i veldig tydelig grad disse tryksterke, sant, "eg" og "eg"

[English 172]: So it's such a compromise variant that's used often than we think, but we're hearing very clearly these compressive, true, "eg" and "eg"

[Original 173]: Man sier bare "eg", "eg" syns det

[English 173]: You just say "eg", "eg" it seems

[Original 174]: "Eg" syns det, jeg tror det

[English 174]: "I" see it, I think it

[Original 175]: Det kan vi si

[English 175]: And you could say that.

[Original 176]: Nei, men man blir nok oppfattet forskjellig, men det kommer jo litt an på også de som oppfatter

[English 176]: No, but I think you're going to get different perceptions, but that's a little bit of a question for those who see it.

[Original 177]: Nå er det jo en viss idé om noe geografiske forskjeller, sant, hvor i byen bor man og hvordan snakker man

[English 177]: Now there's a certain idea of some geographical difference, right, where in the city you live and how to talk to

[Original 178]: Men det er jo også knyttet selvfølgelig til yrket og til noe sånne andre sosiale grupper

[English 178]: But it's also related, of course, to the profession and to some kind of other social groups like that.

[Original 179]: Identitet, hvem du ønsker å være, for eksempel

[English 179]: Identity, who you want to be, for example

[Original 180]: Man antar jo på matta at kanskje ligningsverdien er litt høyere for de som sier "eg" og "ikke", selv om ikke når det var

[English 180]: You assume on the math that maybe the equation value is a little higher for those who say "eg" and "not," even though it wasn't when it was

[Original 181]: Man antar det, desværre ja

[English 181]: You guess that, unfortunately yes

[Original 182]: Det stemmer jo ikke for alle da

[English 182]: That is not true for all of us then.

[Original 183]: Det kan vi jo skrive hunder på

[English 183]: Well, we can write dogs on that.

[Original 184]: Men ja

[English 184]: But yes

[Original 185]: Og så har det vært, kvinner har vært viktig, sånn at "eg" og "ikke" og dere og en del andre sånne former har vært mer brukt bent jenter og kvinner enn lant gutter

[English 185]: And then it's been, sexes have been important, so that "eg" and "not" and you and some other such forms have been more used-breathed girls and women than country boys.

[Original 186]: Tidligere var det en større forventning om at guttene skulle snakke dialekt mens jentene kunne i større grad snakke mer skriftenært

[English 186]: In the past, there was a greater expectation that the boys would talk dialectally while the girls could talk more in writing

[Original 187]: Det har nok endret seg ganske mye i tråd med at kjønnsrollen har forandret seg

[English 187]: It has probably changed quite a lot in line with the gender role that has changed.

[Original 188]: Sånn at undersøkelser fra 2000-tallet viser i stort sett at det ikke er så store kjønnsforskjeller på sånne ting

[English 188]: So studies from the 21st century show that there are not so much gender differences on such things.

[Original 189]: Men hvis du går tilbake til 1970-tallet og sånt, så vil du finne store forskjeller mellom kvinner og menn og gutter og jenter

[English 189]: But if you go back to the 1970s and stuff, you'll find big differences between women and men and boys and girls.

[Original 190]: At selv om de vokste opp samme steder, kanskje i samme familie, så snakket de ulike

[English 190]: That even though they grew up in the same places, maybe in the same family, they talked different

[Original 191]: Ja

[English 191]: Yes

[Original 192]: Men tilbake til knotting

[English 192]: But back to knotting

[Original 193]: Vet vi hvorfor noen knoter mer enn andre

[English 193]: Do we know why some notes are more than others?

[Original 194]: Noen sier at det har noe med musikalitet å gjøre

[English 194]: Some say it has something to do with musicality.

[Original 195]: Ligger det noe der

[English 195]: Is there something in there?

[Original 196]: Jeg har jo også hørt det, men jeg tror ikke det har blitt undersøkt

[English 196]: I've heard it too, but I don't think it's been investigated.

[Original 197]: Da skulle man i så fall tro at de som er mer musikalske skulle knote mer

[English 197]: In that case, you would think that those who are more musical would knock more.

[Original 198]: Ja

[English 198]: Yes

[Original 199]: Fordi at de oppfatter musikken i språket bedre enn andre

[English 199]: Because they perceive music in language better than others.

[Original 200]: Men nei, jeg tror nok neppe det har noe med det å gjøre

[English 200]: But no, I probably don't think it has anything to do with it.

[Original 201]: Kanskje at det er mer knyttet til livssituasjon

[English 201]: Maybe it's more related to life situation

[Original 202]: Har du familie der, de snakker andre dialekter for eksempel

[English 202]: Do you have family there, they talk other dialects for example

[Original 203]: Hva kreves det av deg på arbeidsplassen din

[English 203]: What is required of you at work

[Original 204]: Det kan jo være litt forskjellig om du skal være eindomsmekler eller om du skal sitte på hjemmekontoret ditt og bare tenke selv

[English 204]: It might be a little different if you're going to be a single agent or if you're going to sit in your home office and just think yourself.

[Original 205]: Det er nok livssituasjon og kanskje noen grad ønske om, hvis du flytter til et nytt sted, ønske om å identifisere deg med det nye stedet

[English 205]: There's probably a life situation and maybe some desire, if you move to a new place, desire to identify you with the new place.

[Original 206]: Hvis du sier at nå bor jeg her, nå er det her jeg hører til, så er det kanskje mer aktuelt at du tilpasser deg språklig også

[English 206]: If you say that now I live here, now this is where I belong, then maybe it's more appropriate that you adapt linguistically as well.

[Original 207]: Hvis du tenker at jeg skal hjem igjen snart, skal bare bo jeg litt

[English 207]: If you think I'm going home soon, I'm just going to live a little bit.

[Original 208]: Og at du har mer innstill på å holde fast ved dialekten din

[English 208]: And that you're more interested in holding onto your dialect.

[Original 209]: Så det er ikke så mye personlige egenskaper som du kan gjøre

[English 209]: So there's not as much personal qualities as you can do.

[Original 210]: Jeg tror ikke du er dårligere eller bedre mennesker, nei, på ingen måte

[English 210]: I don't think you're worse or better people, no, in no way.

[Original 211]: Men kan knottingrette være bra

[English 211]: But the cutting edge can be good.

[Original 212]: Ja, hvis du merker at du blir forstått bedre, hvis du merker at du får bedre respons på det du sier

[English 212]: Yeah, if you notice that you're getting a better understanding, if you notice that you're getting a better response to what you're saying.

[Original 213]: Språket er jo et kommunikasjonsmiddel, og vi ønsker at de vi snakker med skal forstå oss, og at de skal synes at vi er bra folk

[English 213]: The language is a means of communication, and we want the people we talk to to understand us, and they want us to think we're good people.

[Original 214]: Og hvis det er det som skal til, så hvorfor ikke

[English 214]: And if that's what needs to be done, then why not

[Original 215]: Og så helt til slutt, nå har du jo litt besvarte da, men en gang for alle, vil alle oss knotere der ute

[English 215]: And then finally, now you have a little bit of an answer, but once and for all, all of us are going to go out there.

[Original 216]: Betyr knotting at man er litt vinglete og sviskefull

[English 216]: It means that you're a little wingy and deceitful.

[Original 217]: Nei, det gjør det ikke

[English 217]: No, it doesn't.

[Original 218]: Ikke i det hele tatt

[English 218]: Not at all

[Original 219]: Men det betyr bare at du har tilpasset deg i noen omgivelser eller noen trender som finnes der ute

[English 219]: But it just means that you've adapted in some environment or some trends that exist out there.

[Original 220]: Det er ikke værre enn det, nei

[English 220]: It's not worse than that, no.

[Original 221]: Tusen takk for at du var med som gjest, Agnetha

[English 221]: Thank you for joining us, Agnetha

[Original 222]: Takk for at jeg fikk komme

[English 222]: Thank you for coming.

[Original 223]: Takk for at du hørte på

[English 223]: Thank you for listening.

[Original 224]: Husk å abonnere på podcasten, tips gjerne en venn

[English 224]: Remember to subscribe to the podcast, encourage a friend

[Original 225]: Og som vanlig, hvis du har noen spørsmål til oss, så kan du sende litt til desk@uvb

[English 225]: And as usual, if you have any questions for us, you can send a little bit to Desk@uvb

[Original 226]: no

[English 226]: now

[Original 227]: Vi høres

[English 227]: I'll talk to you later.

[Original 228]: [Tekstet av Nicolai Winther]

[English 228]: [Text by Nicolai Winther]